استقلال ذهنی دانشگاه

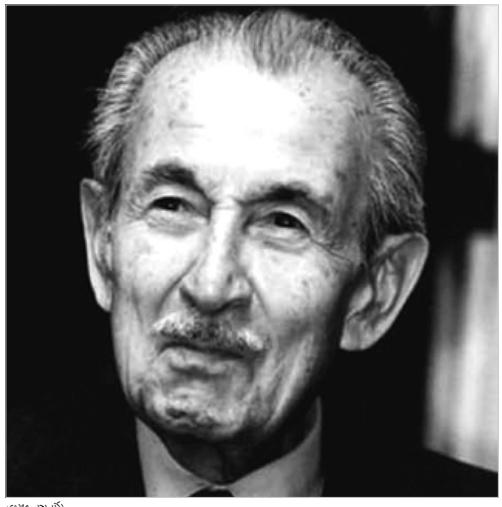

دکتر یحیی مهدوی

[دکتر کریم مجتهدی]

در روزهای اخیر به مناسبت شرکت در بزرگداشت یحیی مهدوی مقدمه های کتاب های ایشان را مرور می کردم. مقدمه کتاب های جامعه شناسی، روش شناسی و به همین ترتیب مقدمه کتاب کلیات فلسفه (متافیزیک ژان وال) که من نیز به همراه دکتر «خوانساری» و چند استاد دیگر در ترجمه آن شرکت داشتیم. به نکته ای درباب تعلیم و تربیت در پایان کتاب (فصل آخر) جامعه شناسی برخورد کردم که توجه ام را جلب نمود. در این فصل رابطه ای میان جامعه شناسی و تعلیمات به عنوان یک امر اجتماعی برقرار شده است.

نهادی که در آن چهره فیلسوف روشن می شود. تنها شخصی که به معنی واقعی می تواند در تعلیم و تربیت دخیل باشد، فیلسوف است. در واقع فلسفه یعنی آموزش. وقتی درباره کاربرد و استفاده فلسفه پرسیده شود پاسخ دادن آسان نخواهد بود. زیرا به کاری می آید که مردم نمی دانند، یا نمی خواهند بدانند زیرا مصرف نمی شود. فلسفه مصرف را تعیین می کند. صراحتاً می گویم که فلسفه مدعی است.

در آن فصل از کتاب، به طور ضمنی روشن می نماید که میان سلامت جامعه و اصلی ترین رکن تعلیم و تربیت که دعوت به تأمل است رابطه عمیقی وجود دارد. نباید سقراط را فراموش نماییم که تنها دعوت می کند. سقراط درست می گوید که چیزی برای آموزاندن ندارد و آنچه وی می خواهد بیاموزاند، همان تأمل کردن مخاطب است. کار سقراط تحریک ذهن مخاطب و مبارزه با رکود فکری است، مبارزه با اضمحلال اندیشه نمایم. این از جمله محسنات اخلاقی ایشان بود که دکتر مهدوی نشد. با شهامت اظهار کنند: نمی دانم، سؤال می کنم و مطالعه می کنم. این به معنی این است که سالک و جست وجو گر هستم. دکتر مهدوی کار آموزش را با طنز و گستاخی سقراطی انجام نمی داد؛ بلکه، بسیار مؤدب بود و اغلب سکوت اختیار می کرد. سکوت ایشان شما را وادار می کرد خود را مرور کنید. ایشان حتی تشویق نیز نمی کردند؛ چرا که در عالم فلسفه تشویق چندان معنایی ندارد. به نظر من فلسفه

فلسفه جست وجوی امکانات است و از این رو همیشه یک جنبه «آتی» دارد و به همین سبب در کشوری که فلسفه نباشد آینده‌ای متصور نیست

دکتر کریم مجتهدی

آموزش پژوهش است. زیرا از پاسخ دادن تن می زند. جواب ممکن هر بار به تعویق می افتد و همین است که فرهنگ را زنده نگاه می دارد «فلسفه» حیات و شیر مادری فرهنگ است. رومی ها در خطاب به فلسفه از عبارت شیرمادر استفاده می کردند.

نباید صرفاً به وجود مادی کتاب های باقی مانده از دکتر مهدوی اهمیت داد. چرا که امروزه کتاب های زیادی چاپ می شود. به طوری که اگر می توانستم، می گفتم که آنها را نخوانید. صرف وجود مادی کتاب مهم نیست. آنچه اهمیت دارد، قصد و نیتی است که در نوشتن این کتاب ها دخیل بوده است. چیزی که به طور مستقیم قابل تدریس نیست و سفیدی میان عبارت ها است. آنچه به صراحت گفته نمی شود، تلقین می شود. وقتی درباره انضباط دکتر مهدوی سخن می گفتند من ایشان را دردهن خویش با «کانت» مقایسه می کردم. چون همانگونه که مشهور است مردم ساعت خود را با برنامه روزانه او تنظیم می کردند. اما موضوع تنها انضباط عملی دکتر مهدوی نبود. درباره کانت نیز به همین ترتیب؛ اگر فصل معروف روش شناسی عقل را بازبینی نمایید، خواهیددید که او فعالیت عقلانی را ابتدا مشروط بر «انضباط» و در مرحله دوم «میزان»، سپس «معماری ساختارگونه» و در نهایت «تاریخ فکر» می کند. اگر بخواهیم از اصالت عقل کانتی سخن بگوییم باید این چهار مورد را به عنوان ضوابط عقل بپذیریم. منشأ انضباط فکری دکتر مهدوی نیز ضوابط کانتی بود. در واقع آنچه شأن کانت یا دکتر مهدوی (در ایران) را نشان می دهد انضباط عقلی است. به همین نسبت، میزان، معماری ساختارگونه و تاریخ فکر نیز دخیل هستند. کسی که کار فکری می کند نمی تواند نسبت به تاریخ فکر بی تفاوت باشد. در فلسفه هرگز گذشته نمی گذرد. هم اکنون در رساله های افلاطون بیشتر می توان آینده بشر را جست وجو کرد تا در گفته های یک روزنامه نگار جنجالی. هر قدر بادقت بیشتری آنها مطالعه شوند، بیشتر می توان امکانات آتی بشر را حدس زد. در مقدمه کلیات فلسفه از ژان وال می خوانیم که ما به گذشته بر می گردیم، ولی در این بازگشت «تجدد» دیده می شود. تجدد نحوه دیدن گذشته را روشن می کند. نه این که آن را تغییر می دهد بلکه آن را عمیق تر می کند. اگر بنا باشد جلسات یادبود به عنوان کردن کتاب ها تقلیل یابد از دست رفته است. وقتی جلسات معنا می یابند که ما عمق کاری که انجام شده است را بفهمیم. نکوداشت باید آرمان اشخاص را زنده کند. یکی از آرمان های اصیل دکتر مهدوی استقلال ذهنی دانشگاه بود. منظور من استقلال سیاسی نیست، چه دکتر مهدوی اهل سیاست نبود. استقلال ذهنی دانشگاه یعنی میدان دادن به متفکر و مهدوی این را می دانست. می دانست تمام دانشکده هایی که دانشگاه تهران به ساختمان هایش افتخار می کند بدون تفکر به جایی نمی رسد و می دانست که لازم نیست این تفکر با لفظ فلسفه گفته شود. زیرا گاهی اتفاق می افتد یک ریاضیدان، فیزیکدان یا جامعه شناس که متفکری واقعی است از فیلسوفی که فقط در اسم فیلسوف است، خدمت بیشتری کند. یعنی تجسس و جست وجوی علم را زنده نگاه می دارد. در هیچ زمانه ای تفکر به سهولت زنده نمانده است. بدون تلاش دائمی گروهی خاص، تفکر سریا نمی ماند. پس این افراد هستند که اندیشیدن را پایدار می نمایند.

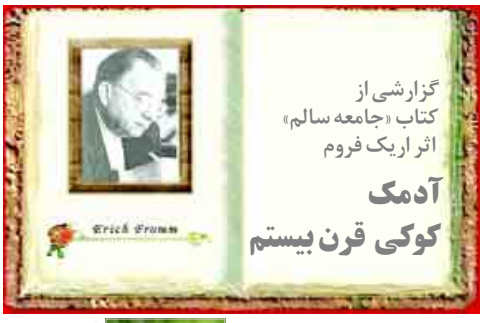

گزارشی از کتاب «جامعه سالم» اثر اریک فروم

آدمک کوکی قرن بیستم

[لیدا فخری]

اریک فروم در کتاب «جامعه سالم» همان سیر فکری را پیش می گیرد که پیش از این با کتاب های «گریز از آزادی» و «انسان برای خویشتن» آغاز کرده بود. فروم در این ۲ اثر فرائتی انسان گرایانه از اندیشه های مارکسیستی به دست می دهد. در کتاب «گریز از آزادی» نشان می دهد که هدف جنبش های توتالیتری فرار از آزادی است که انسان در دنیای کنونی به دست آورده است؛ انسانی که از قیود قرون وسطایی رها شده بود ولی آزادی لازم را برای بنا کردن زندگی ای که بر بنیاد خرد و عشق باشد، نداشت. لذا به منظور کسب امنیت و آرامش، به پیشوا، برتری نژاد و یا کشور تسلیم شده بود. فروم در همین بستر فکری در کتاب «جامعه سالم» سعی دارد نشان دهد که زندگی در دموکراسی قرن بیستم نیز نوعی دیگر از گریز از آزادی است و موضوع محوری این اثر تجزیه و تحلیل همین گریزی است که فروم آن را مبتنی بر از خودبیگانگی انسان امروز می داند. او در این اثر انسان مصرف کننده تک ساحتی را زیر سؤال می برد و او را به ارزش های انسانی و اجتماعی فرامی خواند. بدین ترتیب، پژوه فکری او در این کتاب منتهی به تز تحلیل روانی اومانیستیک می شود. ایده ای که فروم در این کتاب طرح می کند با این انتقاد از جامعه صنعتی پیش می رود که انسان امروز چنان مجذوب ساختن ماشین آلات صنعتی شده است که دیگر هدف او از تولید، زندگی بهتر نیست بلکه زندگی اش تحت الشعاع تولید قرار گرفته است و این مسأله تا آنجا افسار گسیخته پیش رفته است که خود جزیی از ماشین شده نه صاحب آن و این شرایط انسان را از خود بیگانه کرده است. در چنین شرایطی، جامعه مدرن درصدد ایجاد فرهنگی است که نیازهای انسانی را برآورده کند، آرمان آن هماهنگی و سازش بین نیازهای فردی و اجتماعی و پایان دادن به اختلاف بین طبیعت انسان و نظم اجتماعی است. به نظر می رسد که از ۲ راه می توان به این مقصد رسید؛ با افزایش تکنیک تولید که اجازه می دهد همه به طور رضایت بخشی بهره مند شوند و یا با تصویری منطقی و عینی از انسان و نیازهای واقعی او. به عبارت دیگر هدف کوشش های انسان امروزی ایجاد جامعه سالم است. یعنی جامعه ای که خود و اعضای آن به مرحله عینیت

گسترش یافته است و به فرد امکان می دهد تا واقعیت خود، دیگران و طبیعت را درک کند و دچار غرور بچگانه دانش خود و تصور باطل برتری بر همه نشود.

اریک فروم در تحلیلی که از شرایط امروز بشر ارائه می دهد، می گوید که مسأله ما در قرن بیستم این است که «انسان مرده است». در قرن نوزدهم معنای انسان نبودن ستمکاری و سخت دلی بود، در قرن بیستم انسان نبودن یعنی بیگانگی از خود. در گذشته خطر در بنده و برده شدن انسان ها بود، در آینده «آدمک کوکی شدن» بشر را تهدید می کند و راه حلی که فروم در این کتابش برای پرهیز از خطر آدمک کوکی شدن ارائه می دهد کمونیتاریسم و اومانیستیک Humanistic Communatarisim است. در واقع بایستی بهره کشی انسان از انسان متوقف شود و اقتصاد در خدمت رشد انسان قرار گیرد. فروم در این کتاب خوانده را به این انتخاب اساسی می رساند که باید بین آدمک کوکی شدن (چه در جامعه سرمایه داری و چه در جامعه کمونیستی) یا سوسیالیسم کمونیتارین یکی را برگزینند. او معتقد است که انسان امروز بین دو راهی انتخاب سرمایه داری یا کمونیسم قرار ندارد. شواهد نشان می دهد که بشر به آدمک کوکی شدن گرایش دارد که نتیجه درازمدتش بیماری روانی و نابودی است. با این حال فروم سعی دارد که در این اثر خود راهکاری برای برون رفت از این بحران به دست دهد و این نسخه خود را در قالب «جامعه سالم» با محوریت ایمان به خرد، حسن نیت و سلامت روان و مسئولیت مشترک می پیچد.

«جامعه سالم» با ترجمه اکبر تبریزی که اکنون به چاپ چهارم رسیده است از سوی انتشارات بهجت به بازار عرضه شده است.

تلفن گروه اندیشه ۸۸۷۶۱۲۵۷

فروش ویژه توتال استیشن لیزری پنتاکس
آماده تحویل
سری V-200 به همراه متعلقات استاندارد
برنامه های متنوع نقشه برداری نصب شده در حافظه دستگاه
صفحه نمایش گرافیکی با قابلیت ترسیم و فاصله یابی لیزری
حافظه داخلی ۳۰ هزار رکورد - راهنمای فارسی - ضد آب
گارانتی پنتاکس ایران و خاورمیانه
CD نرم افزار و آموزش رایگان
مدل V-227 لیزری با منشور
۳۸/۹۰۰/۰۰۰/ ریال
مدل V-227N با قابلیت فاصله یابی لیزری بدون منشور
۴۴/۵۰۰/۰۰۰/ ریال
شرکت جاهد طب
مهندسی ژئوماتیک
۸۸۹۱۷۰۰۰ - ۸۸۳۱۵۰۰۰
www.gjdco.com www.jahedtab.com

آگهی مزایده قطعات یدکی
نوبت دوم
شرکت تولیدی ادوات کشاورزی اراک (تلکا) در نظر دارد تعدادی قطعات و مجموعه‌های یدکی مربوط به دستگاه‌های برگ زن، ردیف کن و بارکن چغندر (آتزین) را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. از متقاضیان محترم دعوت می‌شود در روزهای کاری لغایت تاریخ ۸۶/۵/۶ از ساعت ۸ الی ۱۵ جهت رویت قطعات، دریافت مدارک مزایده و تحویل پیشنهاد به محل کارخانه واقع در اراک، کیلومتر ۳ جاده تهران مراجعه و یا با شماره‌تلفن‌های ۳۱۲۴۸۶۰-۳۱۲۳۵۴۱-۰۸۶۱ تماس حاصل نمایند.

تجدید آگهی ارزیابی کیفی مناقصه شماره ۹۳-۸۶
نوبت اول
سازمان قطار شهری تبریز در نظر دارد عملیات اجرایی روسازی نصب سوزن و ریل‌گذاری دپوی انل گلی خط یک قطار شهری تبریز را از طریق مناقصه واگذار نماید. از شرکت‌های پیمانکاری که دارای صلاحیت حداقل پایه ۴ در حمل و نقل می‌باشند دعوت می‌گردد نسبت به دریافت اسناد ارزیابی توان اجرای کار ضمن واریز مبلغ یکصد هزار ریال به حساب ۱۲۶۶ بانک ملی ایران شعبه آبادانی مسکن تبریز کد ۴۵۸۳، در تبریز به آدرس بلوار ۲۹ بهمن - روبه‌روی درب جدید دانشگاه تبریز - دبیرخانه سازمان قطار شهری تبریز، تلفن: ۳۲۹۰۰۰۱ و فاکس: ۳۲۹۰۰۰۶-۰۴۱۱، در تهران به آدرس خیابان شیخ بهایی جنوبی، بلوار آزادگان - خیابان ۱۲ غربی - پلاک ۷ - سازمان همکاری مدیریت طرح (ره طرح) به شماره تلفن ۸۸۶۳۳۶۱۶-۸۸۶۳۳۱۲۱ حداکثر تا پنج روز از انتشار این آگهی اقدام نموده و حداکثر تا دو هفته اسناد ارزیابی توان فنی و اجرایی را تکمیل و به آدرس سازمان قطار شهری تبریز تحویل فرمایند. ضمناً آگهی مناقصات در سایت سازمان به نشانی WWW.Tabrizmetro.org درج می‌گردد.
سازمان قطار شهری تبریز و حومه

آگهی مناقصه بین المللی عمومی
شماره مناقصه ۲۳۲۰۶۶
نوبت دوم
K.S.C
این شرکت در نظر دارد ۱۰/۰۰۰ تن کک متالورژی مورد نیاز خود با مشخصات ذیل را از طریق برگزاری مناقصه بین‌المللی عمومی خریداری نماید. لذا از کلیه شرکت‌های متقاضی که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول باشند دعوت می‌گردد با در دست داشتن معرفی‌نامه کتبی و فیش واریزی و رعایت شرایط و موارد ذیل به آدرس اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده بندرامام‌خمینی - شرکت فولاد خوزستان، مدیریت خرید مواد اولیه و انرژی مراجعه و یا در ساعت‌های اداری با شماره تلفن‌های ۲۲۷۹۶۲۰-۲۲۷۹۶۵۷ تماس حاصل نمایند.

SPECIFICATION			REJECTION	PENALTY
Fixed Carbon	86%	MIN	Less than 84%	
S	0.6%	MAX	More Than 0.8%	Deducted € 1/MT for each 0.1% above 0.06%
P	0.05%	MAX	More Than 0.07%	Deducted € 1/MT for each 0.01% above 0.05%
ASH	12.5%	MAX	More Than 14%	Deducted € 2.5/MT for each 1% above 12.5%
V.M.	1.5%	MAX	More Than 1.8	Deducted € 2.5/MT for each 1% above 1.5%
MOISTURE	5%	MAX		above 5% to be deducted from B/L weight
CSR	62%	MIN		
CSI	30%	MAX		

SIZE				
	5-15 mm	MIN	90	%
	Less than 5 mm	MAX	5	%
	Over 15 mm up to 25 mm	MAX	5	%

۱) آخرین مهلت دریافت پاکت مناقصه: ۱۳۸۶/۵/۲۱
۲) تاریخ گشایش پاکت مناقصه: ۱۳۸۶/۵/۲۲
۳) فیش خرید اسناد مناقصه: واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به یکی از حساب‌های ذیل جهت خرید اسناد مناقصه
● شماره حساب جاری ۰۱۰۰۳۱۰۶ بانک توسعه صادرات ایران - شعبه مرکزی تهران
● شماره حساب جاری ۷۱۰ بانک صادرات ایران - شعبه مجتمع فولاد اهواز - کد شعبه ۳۸۸۲
● شماره حساب جاری ۱۵۸۸ بانک ملی ایران - شعبه مجتمع فولاد اهواز - کد شعبه ۶۵۳۳
۴) سپرده شرکت در مناقصه به یکی از دو روش ذیل:
۴/۱) ارائه ضمانت‌نامه بانکی از یکی از بانک‌ها یا مؤسسات مالی تحت نظارت بانک مرکزی با اعتبار سه ماهه و قابل تمدید
۴/۲) فیش واریزی نقدی به مبلغ ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به یکی از حساب‌های فوق به نام شرکت فولاد خوزستان بابت شرکت در مناقصه شماره ۲۳۲۰۶۶
۵) مناقصه‌گذار در انتخاب بهترین قیمت و شرایط اختیار تام دارد.
ضمناً متن آگهی در سایت فولاد خوزستان به نشانی اینترنتی www.ksc.ir درج گردیده است.
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی فراخوان مناقصه عمومی
بانک صادرات هرمزگان
بانک صادرات استان هرمزگان در نظر دارد تعداد ۸۳ شعبه و تعداد ۹ رایانه استان خود را به سیستم دوربین مداربسته تجهیز نماید؛
از شرکت‌های فعال و دارای شرایط دعوت می‌گردد تا تاریخ ۸۶/۵/۸ اسناد و مدارک درخواستی بانک را به آدرس: بندرعباس، بلوار امام‌خمینی، چهارراه رسالت، دایره دبیرخانه و روابط عمومی ارسال نمایند.
شرایط شرکت در مناقصه:
۱) ارائه معرفی‌نامه کتبی و فیش واریزی و رعایت شرایط و موارد ذیل به آدرس اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده بندرامام‌خمینی - شرکت فولاد خوزستان، مدیریت خرید مواد اولیه و انرژی مراجعه و یا در ساعت‌های اداری با شماره تلفن‌های ۲۲۷۹۶۲۰-۲۲۷۹۶۵۷ تماس حاصل نمایند.
۲) اصل ارائه ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (به غیر از بانک صادرات) در وجه بانک صادرات استان هرمزگان.
۳) تأمین تجهیزات و تجهیز شعب حداکثر ۴ ماه پس از انعقاد قرارداد.
۴) توان مالی و اجرایی لازم جهت تجهیز شعب در مدت لازم درخواستی.
۵) گارانتی مطلق و بدون قید و شرط ۲ ساله - سرویس و نگهداری ۳ ساله پس از دوره گارانتی و خدمات پس از فروش ۱۰ ساله کل تجهیزات دوربین مداربسته.
۶) موضوع مناقصه باید در اساسنامه شرکت درج شده باشد.
۷) معرفی یک نماینده با داشتن عبارت لازم جهت خدمات پس از فروش در استان در زمان عقد قرارداد.
مدارک لازم جهت ارزیابی پیمانکار:
۱) اساسنامه روزنامه رسمی و آگهی آخرین تغییرات شرکت اصلی و شرکت همکار در استان.
۲) لیست پرسنل فنی و اداری و کادر مدیریتی شرکت با ذکر سوابق کاری و میزان تحصیلات (لیست به همه پرسنل ارسال گردد)
۳) فهرست تجهیزات و امکانات شرکت اصلی و شرکت همکار استانی
۴) لیست کادر فنی و مدیریتی شرکت همکار یا نماینده در استان با ذکر سوابق کاری و میزان تحصیلات (لیست به همه پیوست گردد)
۵) ارائه مدارک نمایندگی انحصاری یا رسمی
۶) ارائه مدارک تخصصی و حرفه‌ای پرسنل شرکت اصلی و همکار استانی
۷) لیست کامل پروژه‌های پنج سال گذشته با ذکر مبلغ پروژه و نام و نشانی افراد مطلع در دستگاه نظارت.
۸) حداکثر توان مالی برای گردش اجرایی پروژه (گزارش گردش حساب جاری شرکت که به تأیید بانک رسیده باشد ارائه گردد).
۹) لیست پروژه‌های دارای تأییدیه اجرایی در ابعاد مالی و اجرایی مشابه این پروژه در ۵ سال گذشته
۱۰) ارائه کاتالوگ و مشخصات فنی تجهیزات پیشنهادی
۱۱) رضایت‌نامه از کارفرمایان قبلی توسط شرکت و شرکت همکار استانی
۱۲) ارائه گواهی‌نامه‌های تضمین کیفیت و استانداردهای کسب شده تجهیزات به‌ویژه گواهی‌نامه‌های مرتبط جهت به‌کارگیری تجهیزات پیشنهادی در بانک.